

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Fjerde kvartal 2019

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftverk, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser status for konsesjonsbehandling av kraftverk, volumet av ny kraft som er på vei inn i det norske kraftsystemet, og status for godkjenning av anlegg for deltakelse i elsertifikatorordningen. En nærmere forklaring av innholdet i rapporten er gitt på siste side.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Ann Myhrer Østenby (tlf. 996 97 202) eller Seming Skau (tlf. 22 95 94 17).

Oppsummering av fjerde kvartal 2019

- 0,2 TWh vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift.
- 11 TWh vann- og vindkraft er under bygging.

Oppsummering av året 2019

- Totalt ble det gitt konsesjon til 0,4 TWh ny vannkraftproduksjon.
- Totalt ble det satt i drift 1,7 TWh ny vindkraftproduksjon og 0,6 TWh ny vannkraftproduksjon.

0,2 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift i løpet av kvartalet

I løpet av fjerde kvartal har NVE registrert at det er satt i drift åtte små vannkraftverk med en samlet årsproduksjon på 57 GWh. Videre er Hennøy kraftverk i Bremanger kommune satt i drift. Installert effekt er på 50 MW og normalårsproduksjon på 171 GWh.

Vann- og vindkraftproduksjon økte med 2,3 TWh i løpet av 2019

Sammenlagt ble det satt i drift 2,3 TWh ny kraftproduksjon i 2019. Dette fordeler seg på 1,7 TWh ny vindkraft, 0,3 TWh nye små vannkraftverk og 0,3 TWh fra opprustings- og utvidelsesprosjekter i eksisterende vannkraftsystem.

I tillegg til vindkraftverkene som er ferdig bygget ut begynte følgende fem vindkraftverk, som fortsatt er under bygging, å levere kraft til nettet i 2019:

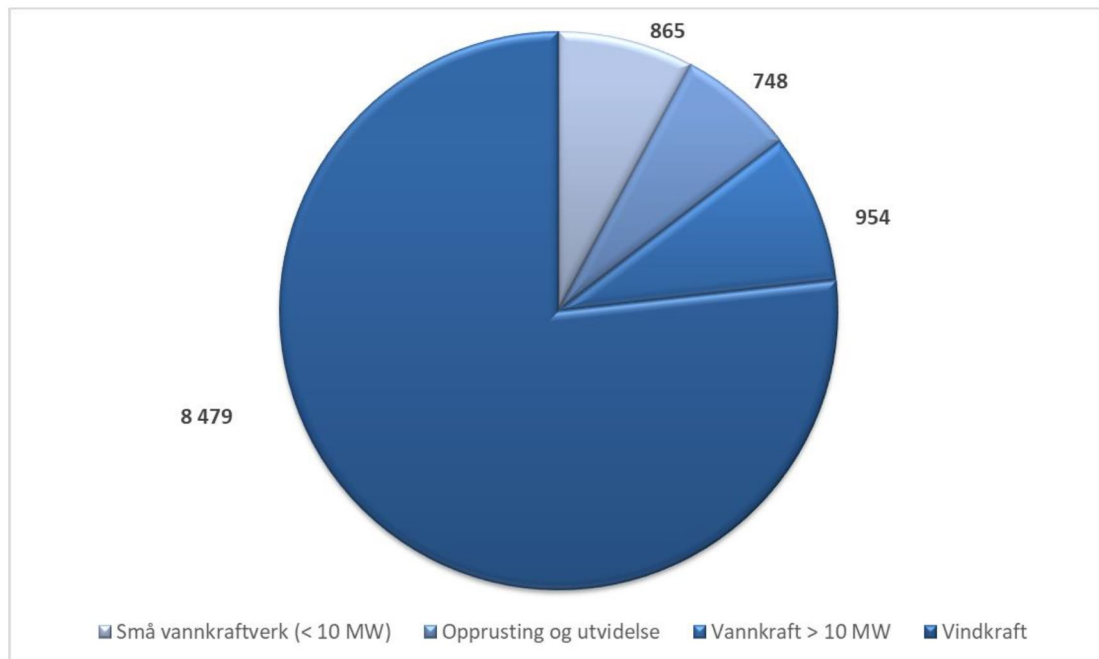
- Bjerkreim
- Skinansfjellet og Gravdal
- Kvitfjell
- Tonstad
- Valsneset vindkraftverk

Ved utgangen av 2019 var den totale midlere årsproduksjonen for vannkraft på 135,6 TWh og normalårsproduksjon fra vindkraftverk er på 7,7 TWh. Tallet for vindkraft inkluderer produksjon på 0,9 TWh fra de turbinene som er satt i drift på vindkraftverkene som er under bygging.

11 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon er under bygging

Ved utgangen av fjerde kvartal er 11 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon under bygging. Hovedtyngden av dette er vindkraftprosjekter, som utgjør 19 prosjekter med en samlet årsproduksjon på 8,5 TWh. Fordelingen per teknologi kan sees i figur 1. Sammenlignet med forrige kvartal er det en økning i ny produksjon under bygging på 1,4 TWh. Dette skyldes blant annet Øyfjellet vindkraftverk i Vefsn kommune med en beregnet normalårsproduksjon på 1,4 TWh startet bygging i fjerde kvartal.

Figur 1: Ny kraftproduksjon under bygging, fordelt på teknologi [GWh].

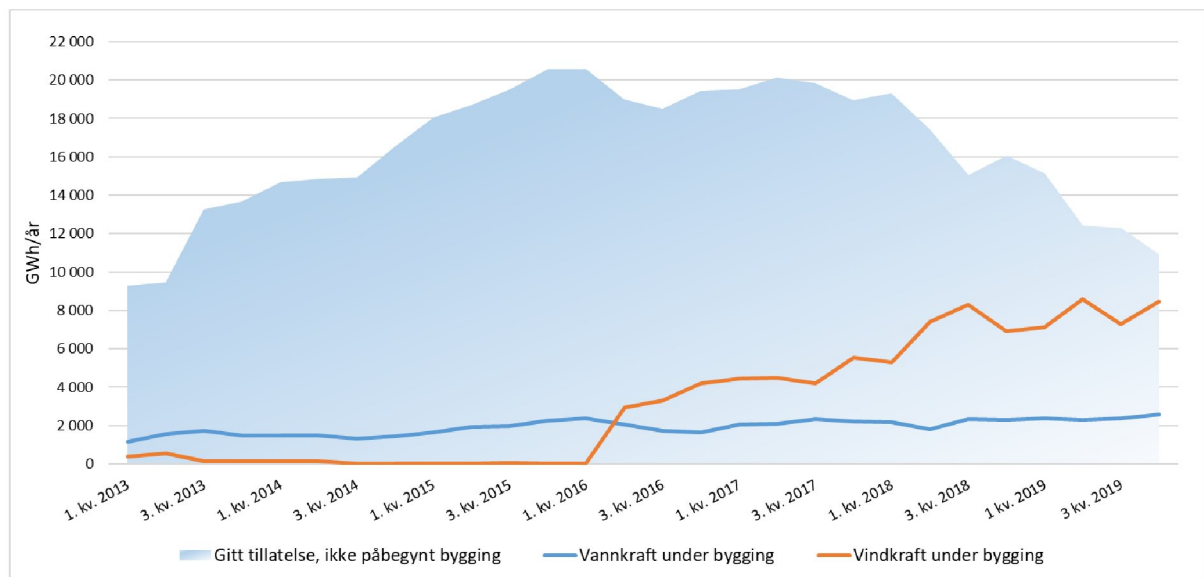
Nye tillatelser og avslag i fjerde kvartal 2019

Det ble i løpet av kvartalet gitt endelig tillatelse fra NVE til 10 GWh ny vannkraftproduksjon. Videre ga NVE avslag til et småkraftverk og OED ga avslag til Vigdøla kraftverk i Luster kommune.

I løpet av 2019 ble det gitt endelig tillatelse til 373 GWh ny vannkraft.

Sammenlagt ble det i 2019 gitt avslag til 261 GWh vann- og vindkraftproduksjon.

Figur 2: Historisk utvikling av endelige tillatelser som ikke er benyttet, samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging ved utgangen av hvert kvartal.

Fire revisjonssaker er åpnet

I løpet av kvartalet åpnet NVE følgende fire revisjonssaker:

- Steinslands-/Modalsvassdraget i Vestland fylke
- Bognavassdraget i Trøndelag fylke
- Ulla-Førre utbyggingen i Rogaland fylke
- Otravassdraget i Agder fylke

Syv nye godkjenninger i elsertifikatordningen i løpet av kvartalet

I fjerde kvartal ble fem vannkraftprosjekter og to vindkraftverk godkjent i ordningen med elsertifikater. Samlet årsproduksjon fra disse er på 0,9¹ TWh. De godkjente vindkraftverkene er Hitra 2 i Trøndelag og Kvitfjell i Troms fylke. Sistnevnte er fremdeles under bygging.

I 2019 ble det sammenlagt godkjent 33 vann-, vind- og solkraftprosjekter i elsertifikatordningen med en samlet årsproduksjon på 2,7 TWh.

¹ For Kvitfjell vindkraftverk er produksjonen basert det som er satt i drift per 31.12.2019.

Tabeller

Teknologi	4. kvartal 2019			Sum 2019		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	4	4	10	24	53	154
Opprusting og utvidelse	0	0	0	10	14	164
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	1	23	56
Vindkraft	0	0	0	1	103	350 ²
Sum	4	4	10	36	194	724

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Teknologi	4. kvartal 2019			Sum 2019		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	1	1	3	14	56	172
Opprusting og utvidelse	0	0	0	1	1	6
Vannkraft > 10 MW	1	16	48	1	16	48
Vindkraft	0	0	0	1	10	34
Sum	2	17	51	17	83	261

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Teknologi	4. kvartal 2019			Sum 2019		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	8	20	57	25	100	313
Opprusting og utvidelse	0	0	0	9	266	341
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	1	50	171	5	493	1 651
Sum	9	70	228	39	859	2 305

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

² Dette er ikke konsesjon til ny vindkraftproduksjon utover det som er tildelt før, men skyldes at Varanger Krafthydrogen AS har overtatt konsesjonen for tredje utbyggingstrinn av Raggovidda vindkraftverk.

Tabell C1: Installert kraftproduksjon i Norge

Teknologi	Antall	MW	TWh
Vannkraft	1 651	32 671	135,6
Vindkraft ³	42	2 444	7,7
Termisk kraft	30	700	3,5
Totalt	1 723	35 815	146,8

[Tabellen](#) viser nøkkeltall for norsk kraftproduksjon ved utgangen av fjerde kvartal. I tillegg til teknologiene som er oppgitt, er det installert om lag [68 MW solkraft](#). Tallene NVE har for solkraft er estimater basert på usikre datakilder, og er derfor ikke inkludert i tabellen.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftsatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	60	290	865	344	916	2 764	404	1 206	3 628
Opprusting og utvidelse	11	286	748	57	398	876	68	684	1 624
Vannkraft > 10 MW	8	299	954	10	327	837	18	626	1 790
Vindkraft	19	2 487	8 479	27	1 783	6 217	46	4 270	14 696
Sum	98	3 362	11 045	438	3 423	10 693	536	6 785	21 738

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, teknologi og idriftsettelsesår [GWh]

	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Små vannkraftverk (<10 MW)		639	212	13		865
Opprusting og utvidelse		350	293		105	748
Vannkraft > 10 MW		565	388			954
Vindkraft	892 ⁴	5 475	2 112			8 479
Totalt	892	7 030	3 005	13	105	11 045

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhets saker eller andre steder.

³ Tallene for installert effekt og normalårsproduksjon inkluderer andelen av vindkraftverk som er under bygging hvor de første vindturbinene er satt i drift.

⁴ Andelen produksjon av vindkraftverk som er under bygging som er satt i drift per 31.12.2019.

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke.

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Agder	25	222	5	204
Innlandet	13	108	5	107
Møre og Romsdal	19	114	4	51
Nordland	58	526	11	269
Rogaland	23	173	3	55
Troms og Finnmark	27	239	3	13
Trøndelag	24	178	2	2
Vestfold og Telemark	31	155	6	232
Vestland	114	1019	22	690
Viken	10	30	6	91
Totalsum	344	2764	67	1713

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	93	276	828	0	0	0
Opprusting og utvidelse	30	254	549	1	0	12
Vannkraft > 10 MW	3	676	2 221	0	0	0
Vindkraft	9	1 270	4 316	9	597	2 029
Sum	135	2 476	7 914	10	597	2 041

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater ⁵	4. kvartal 2019		Sum 2019	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	6		14	
Godkjente anlegg	7	865	33	2 663
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	0	0	0	0
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	7	865	33	2 663
Avslag	0		0	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs [nettsider](#) for en prosjektvis oversikt.

⁵ Et vindkraftverk kan bli godkjent i elsertifikatorordningen før hele kraftverket er satt i drift. For Kvitfjell vindkraftverk er produksjonen basert det som er satt i drift per 31.12.2019.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser⁶ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs nettsider](#)⁷.

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstiden til i gjennomsnitt 3400 fullasttimer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](#)⁸ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

⁶ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

⁷ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/om-konsesjon/>

⁸ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>